

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ АГРАРНИХ НАУК УКРАЇНИ
ІНСТИТУТ РИБНОГО ГОСПОДАРСТВА

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
з вирощування товарної продукції сигових риб
в умовах рибницьких УЗВ

Київ — 2025

УДК 639.371.14:639.3.06

М-54

Рецензент:

Т. В. Григоренко — канд. с.-г. наук, зав. лаб. гідробіології та технології культивування цінних безхребетних ІРГ НААН

Методичні рекомендації з вирощування товарної продукції сигових риб в умовах рибницьких УЗВ / авт.-упор. Мрук А. І., Кучерук А. І., Оліферчук О. А. Київ : Інститут рибного господарства НААН, 2025. 12 с.

У методичних рекомендаціях містяться дані щодо вирощування товарної продукції сигових видів риб в умовах рибницьких УЗВ.

Методичні рекомендації розраховані на фахівців рибного господарства.

Рекомендації розглянуті координаційно-методичною радою Інституту рибного господарства НААН (протокол № 3 від 13 листопада 2025 року).

Затверджено вченою радою Інституту рибного господарства НААН (протокол № 13 від 14 листопада 2025 року).

ISBN 978-617-8580-29-2

© Інститут рибного господарства НААН

ЗМІСТ

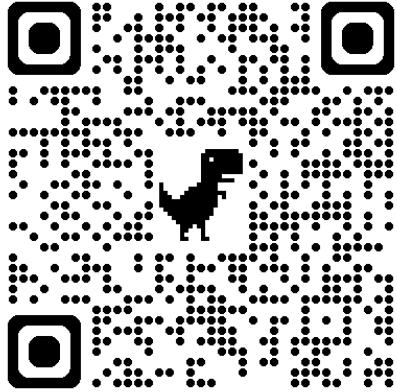
ВСТУП.....	2
РОЗДІЛ 1. КОРОТКА ХАРАКТЕРИСТИКА РОДУ СИГІВ ТА ВИДІВ, КУЛЬТИВОВАНИХ В УКРАЇНІ.....	4
РОЗДІЛ 2. ДОІНКУБАЦІЯ ІКРИ ТА ПІДРОЩУВАННЯ ЛИЧИНОК СИГОВИХ РИБ.....	6
РОЗДІЛ 3. ВИРОЩУВАННЯ ЦЬОГОЛІТОК ТА ОДНОРІЧОК В УЗВ	8
РОЗДІЛ 4. НОРМАТИВНО-ТЕХНОЛОГІЧНІ ПОКАЗНИКИ ПРИ ВИРОЩУВАННІ СИГОВИХ РИБ	10
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	12

ВСТУП

Вирощування риб ряду лососеподібних є пріоритетним напрямком розвитку аквакультури. Індустріальна аквакультура сигових риб на базі рециркуляційних установок передбачає можливість вирощування товарної продукції та формування повноцінного маточного поголів'я, що дасть змогу знизити залежність від імпорту. Інтеграція сигових в аквакультуру України — це не просто розширення асортименту, а системний крок для покращення сегменту високоцінної риби та делікатесної продукції. Сигові риби (сиг, нельма тощо) можуть стати конкурентною перевагою України, оскільки це види з широкими пластичними адаптаційними властивостями, що передбачає вирощування у різних умовах. Сигові риби мають високу ринкову вартість, цінне дієтичне м'ясо, яке користується стабільним попитом у преміум-сегменті.

Сигові види риб успішно інтродуковані у різноманітні кліматичні та гідрологічні умови всієї Європи — від північних країн, таких як Естонія, до південних (Італія, Румунія, Молдова). Найчастіше об'єктами інтродукції ставали сиг (*Coregonus lavaretus* L., 1758) та пелядь (*Coregonus peled* G., 1788), що свідчить про їхню високу адаптивну здатність та цінність для комерційного вирощування. Процес інтродукції охоплює тривалий період (з кінця XIX до кінця XX ст.), що підкреслює сталий інтерес до сигових як до перспективних об'єктів аквакультури. Той факт, що ці види успішно прижилися у багатьох країнах, свідчить про їх перспективність для подальшого вирощування, зокрема в Україні. Сигові види (сиг, нельма) є цінним резервом для розширення об'єктів культивування у рибницьких господарствах України. У природних водоймах України вони не зустрічаються, за винятком поодиноких особин сига звичайного, які трапляються у Шацьких озерах як залишковий результат акліматизації у 50-х роках минулого століття. Перспектива впровадження та вирощування сигових видів риб в установках замкнутого водопостачання (УЗВ) є високою. Існує достатньо інформації щодо садкового та басейнового культивування сигових риб, однак відомості щодо вирощування в УЗВ обмежені та здебільшого зустрічаються у роботах фінських науковців. Цей метод дозволяє повністю контролювати умови утримання, що критично важливо для стенобіонтних (вибагливих до умов) та високовартісних видів риб.

Використання УЗВ у промисловому рибництві визнано однією з найперспективніших світових тенденцій розвитку інтенсивної аквакультури, що підтверджено масштабними практичними результатами діяльності у світовому рибництві за останні роки. Суворі екологічні обмеження, спрямовані на мінімізацію забруднень довкілля від рибницьких заводів та аквакультурних комплексів у багатьох країнах Європи, стали основним стимулом до поширення практики застосування рибницьких УЗВ.

Репозиторій Інституту рибного
господарства НААН:
<https://repo.if.org.ua/index.php>

Методичні рекомендації з вирощування товарної продукції сигових риб в умовах рибницьких УЗВ

Відповідальний редактор: Симон М. Ю.
Верстка: Архангельський Є. Ю.
Літературний редактор: Швець Т. М.
Коректор: Люткевич І. С.

Інститут рибного господарства НААН,
вул. Обухівська, 135, м. Київ-164, 03164
Електронна адреса: info.iforgua@gmail.com;
тел.: +38 (044) 227-01-86.

Підписано до друку 18.12.2025 р., протокол вченої ради № 14.
Формат 60×84/16. Папір офс. Замовл. №16. Друк офсетний.
Наклад 100 прим. Друкарня ТОВ «ПРО ФОРМАТ», 02166, м. Київ,
вул. Кубанської України, 45 Б, оф.16, тел.: +38(044) 353-85-58